

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія первісного суспільства

Освітня програма «Історія та археологія»
(перший (бакалаврський) рівень)

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «29 серпня» 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія первісного суспільства (Денна форма навчання)
Викладач (-і)	Дрогобицька Оксана Ярославівна, к.і.н., доцент
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-87
E-mail викладача	oksanca@meta.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	3 кредити, 12 годин лекцій, 18 годин семінарських занять, 60 годин самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять, або ж щочетверга після занять з 13.30 до 16.00 в 619 аудиторії.
2. Анотація до курсу	
<p>«Історія первісного суспільства» є нормативним курсом, передбаченим навчальною програмою, затвердженою до виконання МОН України для здобуття кваліфікаційного рівня бакалавр зі спеціальності 032 «Історія та археологія». Лекційні та семінарські заняття допоможуть студентам глибше засвоїти особливості ранніх етапів антропогенезу, закономірності розвитку людського суспільства у найдавніші часи. Навчальний курс зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності 032 «Історія та археологія» теоретичних знань з історії первісного суспільства, усвідомлених умінь і навичок, необхідних для роботи в наукових установах, музеях.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 03 Гуманітарні науки, спеціальністю 032 «Історія та археологія» з дисципліни «Історія первісного суспільства»; на основі методологічних принципів історичної науки, найновіших здобутків історіографії, сформувати у студентів знання про сучасні теорії антропосоціогенезу, розвиток господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства.</p> <p>Основні цілі курсу: подати студентам системні, комплексні знання з проблем періодизації і хронології, термінології історії первісного суспільства, методики датування; розвинути навички збору та фіксації історичних матеріалів; ознайомити студентів ключовими закономірностями та тенденціями загальносвітового історичного процесу в давнину, основними рисами етапів праобщини, ранньо- і пізньопервісної общини, передумовами і шляхами розпаду родового ладу та виникнення приватної власності, держави; сприяти вихованню у студентів етнічної толерантності, поваги до власних традицій і звичаїв, а також до представників інших етносів.</p>	

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства;
- спільні й відмінні риси в теоретико-методичних підходах українських і зарубіжних істориків, етнологів та археологів щодо вивчення первісної історії людства;
- термінологію і наукову періодизацію історії первісного суспільства;
- теорію і методологію наукового дослідження питань, пов'язаних із передісторією людства;
- сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства.

– **вміти:**

- чітко й логічно відтворювати базові історичні знання з історії первісного суспільства, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування цілісної історичної картини людства;
- виявляти спільні й відмінні риси в теоретико-методичних підходах українських і зарубіжних істориків, етнологів та археологів;
- здійснювати історичні дослідження з проблем первісного суспільства;
- розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал, володіючи сучасними методами історичного дослідження;
- аналізувати історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства;
- володіти категоріально-понятійним апаратом дисципліни;
- організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами);
- використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у науковій діяльності;
- досліджувати та відстоювати загальнолюдські, національні демократичні і духовно-культурні цінності, вироблені світовою цивілізацією в процесі історичного розвитку;
- застосовувати на практиці набуті знання при написанні курсової роботи, проведенні історико-краєзнавчої та наукової роботи;
- брати участь у різних формах наукової комунікації (наукових семінарах, симпозіумах, конференціях, лекторіях тощо);
- планувати і реалізувати різні форми науково-дослідницької діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Практична – здатність і готовність застосовувати знання у практичних ситуаціях (при створенні історичного, краєзнавчого музею) (C1).

Дослідницька – здатність і готовність аналізувати та моделювати стан та розвиток історичних процесів, планувати і реалізувати різні форми науково-дослідницької діяльності, пов'язані з вивченням історії первісного суспільства (C2).

Викладацька – готовність до викладацької діяльності в межах освітніх програм, використання сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності (C3).

Організаційна – здатність і готовність вести самостійний пошук, добір та опрацювання інформації історичних джерел і літератури у фахових періодичних виданнях, базах даних, онлайн ресурсах тощо; знання різних видів археологічних, антропологічних, етнографічних, лінгвістичних та природничих джерел з історії первісного суспільства (C4).

Контрольна – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів, інформаційних повідомлень, інноваційних підходів щодо вивчення передісторії людства (C5).

Суспільно-політична – здатність розуміти суспільні процеси і впливати на них; знання проблем і потреб сучасного українського суспільства у сфері науки, освіти і виховання; здатність ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечувати розв'язання проблем і досягнення позитивних результатів у галузі історії; адекватне розуміння того, як функціонує суспільство, сприйняття власної ролі й ролі інших людей у цьому процесі; наявність внутрішньої мотивації, здібностей і відповідної кваліфікації для діяльності в системі історичного розвитку (C6).

Діагностична – володіння історичними знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз соціальних об'єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють їх причини (C7).

Інформаційно-аналітична – здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті дослідницького завдання або проблеми, що вирішується; співставляти і використовувати в історичному дослідженні історичну, археологічну, антропологічну, геологічну та інші періодизації; здатність критично аналізувати джерела історичної інформації; здатність виокремлювати спільне і відмінне в теоретико-методичних підходах українських і зарубіжних істориків, етнологів та археологів щодо вивчення первісної історії людства (C8).

Комунікативна – здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами; ефективно брати участь у різних формах наукової комунікації; брати участь у дискусіях з питань, пов'язаних з історією первісного суспільства (C9).

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1-й семестр	032 «Історія та археологія»	I-й курс	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Джерела, періодизація та хронологія історії первісного суспільства 1. Предмет і завдання історії первісного суспільства. 2. Періодизація і хронологія. 3. Джерелознавство історії первісного суспільства.	Лекц. 2 год., Семінар 2 год.	Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К., 1999. Ситник О. Культурна антропологія: походження людини і суспільства. Навч. посібник. – Львів, 2012. Залізник Л. Первісна історія України. – К., 1999. Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv al_Noi	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації. Підготовка до тестування, вивчення термінів, 6 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Вересень 2019 р.
Тема 2. Історія розвитку науки про доісторію людства 1. Письмова антична та середньовічна тради-	Семінар. 2 год	Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Леви-Строс К. Структурная антропологія. http://yanko.lib.ru/books/cultur/stross_st	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації. Підготовка до тестування, вивчення термінів, 6 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Вересень 2019 р.

<p>ція про син-політейні суспільства. 2.Розвиток знань про первісну історію у XVIII ст. 3.Становлення ПС як самостійної історичної дисципліни в XIX ст. 4.Вивчення ПС у XX ст. 5.Проблеми ПС на сучасному етапі.</p>		<p>ruktur_antrop.htm Тайлор Э. Первобытная культура. – М., 2010. http://religion.historic.ru/books/item/ Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. - К., - 1999. Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv_al_Noi</p>			
<p>Тема 3. Актуальні проблеми антропогенезу. 1.Рушійні сили антропосоціогенезу. 2.Місце і час виникнення людства. 3.Тваринні предки людини. 4.Перші представники роду Гомо.</p>	<p>Лекція, 2 год. Семинар, 2 год.</p>	<p>Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К., 1999. Ситник О. Культурна антропология: походження людини і суспільства. Навч. посібник. – Львів, 2012. Залізник Л. Первісна історія України. – К., 1999. Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv_al_Noi</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, 6 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі). Вибіркове письмове опитування.</p>	<p>Вересень 2019 р.</p>
<p>Тема 4. Ранні етапи антропогенезу 1.Архантропи: характеристика фізичного</p>	<p>Семинар 2 год</p>	<p>Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К., 1999. Ситник О. Культурна антропология: походження</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації. Підготовка до тестування, вивчення</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p>	<p>Жовтень 2019 р.</p>

<p>типу, побуту, трудової діяльності.</p> <p>2. Палеоантропи: фізичний тип, побут, знаряддя праці.</p> <p>3. Проблема виникнення мислення і мови.</p>		<p>людини і суспільства. Навч. посібник. – Львів, 2012.</p> <p>Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv_al_Noi</p> <p>Хрисанфова Е., Перевозчиков И. Антропология. - М., 1991.</p>	<p>термінів, 6 год.</p>		
<p>Тема 5. Праобщина</p> <p>1. Господарство і матеріальна культура праобщини.</p> <p>2. Гіпотези про сімейну і суспільну організацію праобщини.</p> <p>3. Зародження релігійних уявлень.</p> <p>4. Мистецтво.</p>	<p>Лекція 2 год., семінар, 2 год.</p>	<p>Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К., 1999.</p> <p>Ситник О. Культурна антропология: походження людини і суспільства. Навч. посібник. – Львів, 2012.</p> <p>Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv_al_Noi</p> <p>Хрисанфова Е., Перевозчиков И. Антропология. - М., 1991.</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, підготовка до тестування 6 год.</p>	<p>5 б. (тестування усіх студентів на семінарі).</p>	<p>Жовтень 2019 р.</p>
<p>Тема 6. Ранньопервісна община</p> <p>1. Характеристика родової організації. Управління у ранньопервісній</p>	<p>Лекція 2 год., семінар, 2 год.</p>	<p>Аникович М. Повседневная жизнь охотников на мамонтов. – М., 2004. https://knigogid.ru/books/13290-povsednevnyaya-zhizn-ohotnikov-namamontov/toread/page-2</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, підготовка до тестування 6 год.</p>	<p>5 б. (вибіркове письмове опитування)</p>	<p>Жовтень 2019 р.</p>

<p>общині. 2.Форма сім'ї та шлюбні відносини. 3.Ранні форми релігійних уявлень. 4.Виникнення образотворчого мистецтва</p>		<p>Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. - К., - 1999. Ситник О. Культурна антропологія: походження людини і суспільства. Навч. посібник. – Львів, 2012. Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv_al_Noi</p>			
<p>Тема 7. Виникнення відтворюючого господарства</p> <p>1.Передумови переходу до продуктивного господарства. 2. Зародження та розвиток землеробства. 3. Виникнення та особливості розвитку скотарства.</p>	<p>Семінар 2 год</p>	<p>Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К., 1999. Марков Г. История хозяйства и материальной культуры в первобытном обществе. – М., 2010. https://www.studmed.ru/markov Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv_al_Noi Шнирельман В. Происхождение производящего хозяйства. – М., 1989.</p>	<p>Підготовка до контрольної роботи 6 год.</p>	<p>20 б. (контрольна робота).</p>	<p>Жовтень 2019 р.</p>
<p>Тема 8. Пізньопервісна община</p>	<p>Лекція 2 год., семінар, 2</p>	<p>Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К.,</p>	<p>Підготовка до тестування, 6 год.</p>	<p>5 б. (під час опитування на семінарі).</p>	<p>Листопад 2019 р.</p>

<p>1.Організація влади і управління. 2. Сім'я та шлюб у пізньопервісній общині. 3.Зміни в ідеології. 4.Розвиток позитивних знань та мистецтва.</p>	<p>год.</p>	<p>1999. Марков Г. История хозяйства и материальной культуры в первобытном обществе. – М., 2010. https://www.studmed.ru/markov Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuv_al_Noi</p>			
<p>Тема 9. Основні проблеми розкладу і занепаду первісного суспільства 1.Передумови розкладу первісного суспільства. 2.Шляхи і форми розкладу первісного суспільства. 3.Суспільні поділи праці. 4.Виникнення приватної власності.</p>	<p>Лекц. 2 год</p>	<p>Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К., - 1999. Крадин Н. Вождество: современное состояние и проблема изучения // Ранние политические организации. – М., 1995. – С. 16-91. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии. – М., 2011.</p>	<p>Підготовка до тестування, 6 год.</p>	<p>5 б. (під час опитування на семінарі).</p>	<p>Листопад 2019 р.</p>
<p>Тема 10. Соціально-економічні відносини епохи політогенезу 1.Основні складові піднесення суспільного</p>	<p>Семінар 2 год</p>	<p>Крадин Н. Вождество: современное состояние и проблема изучения // Ранние политические организации. – М., 1995. – С. 16-91. Мосс М. Общества. Обмен. Лич-</p>	<p>Підготовка до тестування, 6 год.</p>	<p>5 б. (під час тестування)</p>	<p>Грудень 2019 р.</p>

<p>виробництва. 2. Виникнення додаткового продукту і приватної власності. 3. Зародження експлуатації та її форми. 4. Виникнення держави. Шляхи інституалізації влади.</p>		<p>ність. Труды по социальной антропологии. – М., 2011. Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Станко В., Гладких М., Сегеда С. Історія первісного суспільства. – К., - 1999.</p>			
---	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі екзамену. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума оцінок за поточний контроль знань (максимум 50 балів) та результатів складання екзамену (максимум 50 балів).

При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на семінарських заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, знання джерельного та історіографічного матеріалу, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, написання реферату чи підготовка мультимедійного проекту, контрольної роботи.

Школа оцінювання та ECTS		
університетська	національна	Шкала ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79		C
60-69	задовільно	D
50-59		E
26-49	незадовільно	FX
1-25		

Розподіл балів, які отримують студенти

Загальна система оцінювання курсу Денна форма навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота						Екзам ен	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
Поточне оцінювання	Контрольна робота	Сума	Поточне оцінювання	Індивідуальне завдання	Сума	50	100
T1-T5			T6-T10				
10	20	30	10	10	20		

T1, T2 ... – теми.

<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом за семестр з даної навчальної дисципліни.</p> <p>Контрольна робота включає 2 теоретичні питання (оцінюється по 5 балів кожне) і 10 тестових (по 1 балу за кожне питання).</p>					
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="470 645 1385 750">Критерії оцінювання теоретичного завдання на контрольній роботі</th> <th data-bbox="1385 645 1490 750">Бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="470 750 1385 1774"> <p>Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з історії первісного суспільства. Використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. У письмовій роботі вміє порівняти, співставити різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, відмінно орієнтується у картографічних матеріалах. Виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням. Студент(ка) вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами). Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства.</p> </td> <td data-bbox="1385 750 1490 1774">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="470 1774 1385 2060"> <p>Студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу з історії первісного суспільства, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під</p> </td> <td data-bbox="1385 1774 1490 2060">4</td> </tr> </tbody> </table>	Критерії оцінювання теоретичного завдання на контрольній роботі	Бали	<p>Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з історії первісного суспільства. Використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. У письмовій роботі вміє порівняти, співставити різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, відмінно орієнтується у картографічних матеріалах. Виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням. Студент(ка) вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами). Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства.</p>	5	<p>Студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу з історії первісного суспільства, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під</p>	4
Критерії оцінювання теоретичного завдання на контрольній роботі	Бали					
<p>Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з історії первісного суспільства. Використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. У письмовій роботі вміє порівняти, співставити різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, відмінно орієнтується у картографічних матеріалах. Виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням. Студент(ка) вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами). Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства.</p>	5					
<p>Студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу з історії первісного суспільства, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під</p>	4					

	<p>час письмової відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології. Вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Будує аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у науковій та навчальній діяльності.</p> <p>Добре виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.</p>	
	<p>У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу з історії первісного суспільства, елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; письмова відповідь не чітка і спрощена. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен(на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції. Не може переконливо аргументувати відповідь.</p> <p>Студент(ка) вміє організовувати пошук історичних джерел, але не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній</p>	3

діяльності. Не може добре проаналізувати спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Погано аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях. Загалом студент(ка) володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.

У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен(на) їх використати на практиці; письмова відповідь не змістовна і не доречна, у ній є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%); не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Не вміє організовувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології у навчальній діяльності.

0-2

Розподіл балів на контрольній роботі

Завдання	Кількість балів
Теоретичне	5 балів
Теоретичне	5 балів
Тести	10 балів
Разом	20 балів

	<p style="text-align: center;">Зразок тестового завдання до контрольної роботи</p> <p><i>Синантропи існували в епоху:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.праобщини 2.раньопервісної общини 3.пізньопервісної общини 4.мустьє
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» (відповісти на усні запитання чи у тестовій формі).</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:</p> <p>«5» балів – знання студента відмінні.</p> <p>Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з історії первісного суспільства. Використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє порівняти, співставити різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, відмінно орієнтується у картографічних матеріалах. Виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням. Студент(ка) вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами). Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства.</p> <p>«4» бали – знання студента добрі.</p> <p>Студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу з історії первісного суспільства, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній</p>

хронології. Вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Будує аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у науковій та навчальній діяльності.

Добре виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях та основні тенденції і закономірності поступу людства. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

«3» бали – знання студента задовільні.

У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу з історії первісного суспільства, елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. По-середньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен(на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції. Не може переконливо аргументувати відповідь.

Студент(ка) вміє організовувати пошук історичних джерел, але не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. Не може добре проаналізувати спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Погано аналізує історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях.

Загалом студент(ка) володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить

послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.

«2» бали – знання студента незадовільні.

У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен(на) їх використати на практиці; відповідь не змістовна і не доречна, у ній є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%); не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків. Не вміє організовувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології у навчальній діяльності.

Підсумкова оцінка за семінарські заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.

Приклад обрахунку підсумкової оцінки за семінарські заняття:

З дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 4, 3.
Підсумкова оцінка за семінарські заняття за семестр складає:
 $(4+4+3) : 3 = 3,66667 \approx 3,67$.

З дисципліни студент протягом семестру отримав 3, 2, 3.
Підсумкова оцінка за семінарські заняття за семестр складає:
 $(3+2+3) : 3 = 2,666667 \approx 2,67$

Підсумковий бал за семінарські заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого (наприклад, якщо підсумкова оцінка за семінарські заняття **3,67**, то підсумковий бал за семінарські заняття буде становити $3,67 \times 4 = 14,68 \approx 15$ балів).

Студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з

	<p>відповідної (чи суміжної) дисципліни <i>за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри</i> в підсумковий семестровий бал може додаватись максимально 10 балів за участь в науковій роботі (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів).</p>						
<p>Самостійна робота та індивідуальне завдання</p>	<p style="text-align: center;">Самостійна робота студентів</p> <p>Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з навчальною літературою, джерелами.</p> <p>Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді тестового контролю та написання реферату чи підготовки мультимедійного проекту.</p> <p>Критерії оцінювання реферату, мультимедійного проекту:</p> <table border="1" data-bbox="470 958 1497 2063"> <thead> <tr> <th data-bbox="470 958 1329 1037">Критерії</th> <th data-bbox="1329 958 1497 1037">Бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="470 1037 1329 1809"> <p>Глибоке, чітке і логічне розкриття проблеми, дотримання наукових норм оформлення, відображена власна позиція. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія первісного суспільства». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи; використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію різних типів джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у науковій та навчальній діяльності. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Вміло підбирає джерела та літературу. Реферат (проект) оформлено згідно вимог.</p> </td> <td data-bbox="1329 1037 1497 1809"> <p>9-10 балів</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="470 1809 1329 2063"> <p>Обґрунтоване розкриття проблеми, є незначні помилки в оформленні наукового апарату. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія первісного суспільства». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи;</p> </td> <td data-bbox="1329 1809 1497 2063"> <p>7-8 балів</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Критерії	Бали	<p>Глибоке, чітке і логічне розкриття проблеми, дотримання наукових норм оформлення, відображена власна позиція. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія первісного суспільства». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи; використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію різних типів джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у науковій та навчальній діяльності. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Вміло підбирає джерела та літературу. Реферат (проект) оформлено згідно вимог.</p>	<p>9-10 балів</p>	<p>Обґрунтоване розкриття проблеми, є незначні помилки в оформленні наукового апарату. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія первісного суспільства». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи;</p>	<p>7-8 балів</p>
Критерії	Бали						
<p>Глибоке, чітке і логічне розкриття проблеми, дотримання наукових норм оформлення, відображена власна позиція. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія первісного суспільства». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи; використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію різних типів джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у науковій та навчальній діяльності. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Вміло підбирає джерела та літературу. Реферат (проект) оформлено згідно вимог.</p>	<p>9-10 балів</p>						
<p>Обґрунтоване розкриття проблеми, є незначні помилки в оформленні наукового апарату. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія первісного суспільства». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи;</p>	<p>7-8 балів</p>						

	<p>використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє організувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію різних типів джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у науковій та навчальній діяльності. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Реферат (проект) має несуттєві помилки та неточності. Є незначні помилки при оформленні.</p>		
	<p>В проекті розкрито лише окремих аспект проблеми. У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу, елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на при підготовці проекту; робота не чітка і спрощена, у проекті є помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час підготовки індивідуального завдання. Є помилки в оформленні.</p>	5-6 балів	
	<p>Проект суто компілятивного характеру. У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу, відсутні уміння і навички збору й пошуку джерел, тому не здатен(на) їх використати на практиці; проект незмістовний і має суттєві помилки. Студент(ка) не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час підготовки індивідуального завдання. Не вміє організувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології у навчальній діяльності. Реферат (проект) підготовлений формально.</p>	3-4 бали	
	<p>Проект не зарахований. Студент(ка) не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, методикою історичного дослідження та не вміє їх використовувати під час підготовки індивідуального завдання. Не вміє організувати пошук різних типів джерел, не може їх критично</p>	0-2 бали	

	проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології у навчальній діяльності.															
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Форма і терміни семестрового контролю визначаються навчальним планом. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (екзамену) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.</p> <p>Для того, щоб одержати екзамен, студентам необхідно виконати всі види роботи. Якщо студент своєчасно не здав встановлених змістових модулів, він автоматично втрачає право на допуск до екзаменаційної сесії, окрім випадків, визначених Факультетом історії, політології і міжнародних відносин. Семестровий контроль у формі екзамену передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань на семінарських заняттях (максимально 50 балів) та результатів екзаменаційної роботи (максимально 50 балів).</p> <p>Екзаменаційна робота <i>оцінюється від 1 до 50 балів</i>. Екзаменаційний білет з навчальної дисципліни передбачає формулювання 4 завдань: 3 – теоретичних (по 10 балів за кожне), 1 тестове (20 тестів по 1 балу за кожну правильну відповідь).</p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів за екзаменаційну роботу</p> <table border="1" data-bbox="456 1261 1495 1592"> <thead> <tr> <th data-bbox="456 1261 938 1328">Завдання</th> <th data-bbox="938 1261 1495 1328">Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="456 1328 938 1395">Теоретичне</td> <td data-bbox="938 1328 1495 1395">10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 1395 938 1462">Теоретичне</td> <td data-bbox="938 1395 1495 1462">10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 1462 938 1529">Теоретичне</td> <td data-bbox="938 1462 1495 1529">10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 1529 938 1592">Тести</td> <td data-bbox="938 1529 1495 1592">20 балів</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="456 1675 1495 2060"> <thead> <tr> <th data-bbox="456 1675 608 1765">Бали</th> <th data-bbox="608 1675 1495 1765">Критерії оцінювання теоретичного завдання в екзаменаційній роботі</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="456 1765 608 2060">9-10 балів</td> <td data-bbox="608 1765 1495 2060">Студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні й творчо засвоєні знання програмного матеріалу з курсу «Історія первісного суспільства», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У екзаменаційній роботі відмінно оперує основними термінами і поняттями, історичною хронологією; виявляє</td> </tr> </tbody> </table>		Завдання	Кількість балів	Теоретичне	10 балів	Теоретичне	10 балів	Теоретичне	10 балів	Тести	20 балів	Бали	Критерії оцінювання теоретичного завдання в екзаменаційній роботі	9-10 балів	Студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні й творчо засвоєні знання програмного матеріалу з курсу «Історія первісного суспільства», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У екзаменаційній роботі відмінно оперує основними термінами і поняттями, історичною хронологією; виявляє
Завдання	Кількість балів															
Теоретичне	10 балів															
Теоретичне	10 балів															
Теоретичне	10 балів															
Тести	20 балів															
Бали	Критерії оцінювання теоретичного завдання в екзаменаційній роботі															
9-10 балів	Студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні й творчо засвоєні знання програмного матеріалу з курсу «Історія первісного суспільства», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У екзаменаційній роботі відмінно оперує основними термінами і поняттями, історичною хронологією; виявляє															

		<p>спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків та археологів; знає методологію дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні історичні явища та процеси; знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства.</p>
	7-8 бали	<p>Студент(ка) виявляє добрі знання програмного матеріалу з курсу «Історія первісного суспільства», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У екзаменаційній роботі відмінно оперує основними термінами і поняттями, історичною хронологією; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків та археологів; знає методологію дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні історичні явища та процеси; знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства. Однак не завжди достатньо аргументує свою відповідь. У деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.</p>
	5-6 балів	<p>У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу з курсу «Історія первісного суспільства», елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички при написанні екзаменаційної роботи; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. У роботі погано оперує основними термінами і поняттями, історичною хронологією; не вміє виявити спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків та археологів; не достатньо знає методологію дослідження. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Посередньо знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства</p>

	0-4 бали	У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу, відсутні уміння і навички, тому не здатен(на) їх використати на практиці; в екзаменаційній роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, методикою історичних досліджень та не вміє їх використовувати під час письмової відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%). Не вміє виявити спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків та археологів. Незадовільно знає сучасні теорії антропосоціогенезу, особливості розвитку господарства, матеріальної та духовної культури на різних етапах первісної історії людства
--	----------	--

7. Політика курсу

Відвідування лекцій студентами є обов'язковим. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії.

Політика курсу «Історія первісного суспільства» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 13.30 год. – 16.00 год.

Пропущене з поважних причин заняття студент може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему, вирішенні тестових завдань.

Під час занять забороняється користування мобільним телефоном.

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

Вимоги до оформлення реферату

За структурою реферат повинен складатися із плану, вступу, основної частини (3–5 пунктів), висновку, списку використаної літератури. Обсяг реферату повинен бути не менше 10 сторінок машинописного тексту з міжрядковим інтервалом – 1,5, кегль – 14 стандартної щільності (шрифт Times New Roman) на папері формату А 4. При цьому слід обов'язково робити відступи: зверху і знизу – по 2 см, зліва – 3 см, справа – 1 см.

Сторінки реферату обов'язково нумеруються. Нумерація починається з другого аркуша арабською цифрою 2 посередині верхнього берега на відстані не менше 10 мм від краю. Біля цифр не пишуться ніякі позначки чи символи.

На титульному аркуші (перша сторінка реферату) вказується назва міністерства (Міністерство освіти і науки України), навчального закладу (ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Факультет історії, політології і міжнародних відносин, кафедра етнології і археології), тема реферату, прізвище та ініціали, академічна група студента-виконавця, прізвище та ініціали, вчений ступінь викладача, місто і рік написання.

Вказуючи тему реферату, треба посередині рядка написати РЕФЕРАТ, а нижче під цим словом – тему, при цьому не варто використовувати двокрапку і брати назву теми в лапки. Наприклад:

РЕФЕРАТ

Походження і найдавніші форми релігії.

План роботи повинен містити 3–5 пунктів. Кожен пункт має висвітлювати певний аспект обраної теми, а всі пункти розкривати тему роботи в цілому. План може бути простим (кожен пункт складається з одного речення) і складним, коли кожен з пунктів розбивається на декілька підпунктів, невеликі за обсягом, де детальніше пояснюються особливості обраної теми, при цьому слід пам'ятати про розділові знаки при рубрикації.

У вступі слід розкрити значення обраної теми, визначити мету та завдання реферату. В основній частині (3–5 пунктів) матеріал треба викладати стисло, логічно і аргументовано. Завершується робота короткими висновками. У кінці реферату обов'язково подається список літератури. У рефераті рекомендується використати не менше 10 джерел, це можуть бути підручники, посібники, монографії, статті з журналів чи збірників, посилання на ресурси Internet. У списку використаної літератури всі використані джерела розміщуються за алфавітом на перші літери прізвища автора.

Зразок списку літератури

1. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. – К.: Академія, 2002. – С. 321-371.
2. Верстюк В.Ф. Український національно-визвольний рух (березень – листопад 1917 р.) // Український історичний журнал. – 2003. – № 3. – С.63-81.
3. Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. ур. 2. – ХХ століття: Навч. Посібник /

Л.Г. Мельник, В.Ф. Верстюк, М.В. Демченко та ін. – К.: Либідь, 1992. – 464 с.
4. Історія України: нове бачення: Навчальний посібник / В.Ф.Верстюк, О.В.Гарань, О.І. Гурій та ін. – К.: Альтернативи, 2000. – 464 с.
5. Хміль І.В. Аграрне питання в Українській революції 1917-1921 / Інститут історії України НАН України: [Електрон. Ресурс] // http://history.org.ua/ENU/?verbvar=Ahrarne_rytannia: е-Енциклопедія історії України.

Вимоги до оформлення мультимедійного проекту

Мультимедійні проекти (презентації) виконуються у програмі для підготовки презентацій Power Point. Об'єм такого проекту повинен складати не менше ніж 20 сторінок (слайдів). Структура проекту має відповідати структурі реферату. На одній сторінці (слайді) розміщуються 1–2 зображення, підписи або текст. Зображення мають складати не менше 2/3 об'єму проекту (презентації).

8.Рекомендована література

Методичні посібники

1. Кочкін І., Дрогобицька О. Методичні рекомендації для семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Історія первісного суспільства» для студентів I курсу спеціальності 032 «Історія та археологія». Івано-Франківськ, 2016.

Базова література

1. Алексеев В., Першиц А. История первобытного общества. – Изд. 5-е. Учебник для вузов. – М., 1999; 6-е. – М., 2004.
2. Алексеев В. Историческая антропология и этногенез. – М., 1989. <https://arheologija.ru/alekseev-istoricheskaya-antropologiya-i-etnogenez/>
3. Археологія України. Курс лекцій за ред. Л. Залізняка. – К., 2005. <https://arheologija.ru/arheologiya-ukrayini-kurs-lektsiy/>
4. Давня історія України: У 2 кн. – К., 1995.
5. Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К.: Ніка-Центр, 2009. Електронний ресурс: http://chtyvo.org.ua/authors/Daimond_Dzhared/Zbroia_mikroby_i_kharch_Vytoky_nerivnostei_mizh_narodamy
6. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя. Тотемна система в Австралії. – К.: Юніверс, 2002.
7. Історична наука: понятійний та термінологічний словник. – К., 2004.
8. Павленко Ю. Передісторія давніх русів у світовому контексті. – К., 1994.
9. Павленко Ю. Раннеклассовое общество (генезис и пути развития). – К., 1989.
10. Поправко А. Антропология: Навчальний посібник. Мелітополь, 2016. <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1950/1.pdf>

11. Сегеда С. Антропология. – К., 2001.
12. Семёнов Ю. Происхождение брака и семьи. – М.: Красанд, 2010. – 312 с. <http://adverbium.org/ru/semjonov-proishozhdenije-braka>
13. Ситник О. Культурна антропология: походження людини і суспільства. Навчальний посібник. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 180 с.
14. Станко В., Гладких М., Сегеда С. История первичного общества. – К., 1999. https://www.studmed.ru/stanko-vn-gladkih-m-segeda-sp-storya-pervsnogo-susplstva_d80872f6a86.html
15. Тайлор Э. Первобытная культура. – М., 2010. <http://religion.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000015/index.shtml>
16. Тахтарев К. Очерки по истории первобытной культуры. Первобытное общество. – М., 2010.
17. Токарев С. Ранние формы религии. – М., 1990. <https://coollib.com/b/358604>
18. Фрейд З. Тотем и табу. – СПб.: Азбука-классика, 2005 https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/fr_tabu/
19. Харарі Ю. Людина розумна: Історія людства від минулого до майбутнього. http://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuval_Noi.
20. Чмихов М. Давня культура. – К., 1994.
21. Чмихов М., Кравченко Н., Черняков І. Археологія та стародавня історія України. – К., 1992.

Допоміжна

22. Асанов Л. Тайны первобытного мира. – М.: Вече, 2002.
23. Аникович М. Повседневная жизнь охотников на мамонтов. – М., 2004. <https://knigogid.ru/books/13290-povsednevnyaya-zhizn-ohotnikov-na-mamontov/toread/page-2>
24. Бутовская М., Козинцев А. Современные концепции антропогенеза и проблема расселения палеолитических гоминоидов // Этнографическое обозрение. – 1994. – №1. – С. 157–159.
25. Дуглас М. Чистота и опасность. – М., 2010. <https://cfs.hse.ru/data/2016.pdf>
26. Зубов А. Дискуссионные вопросы теории антропогенеза // Этнографическое обозрение. – 1994. – № 6. – С. 20–34.
27. Кабо В. Первобытная доземледельческая община. http://aboriginals.narod.ru/primitive_preagricultural_community.htm
28. Квеннелл Марджори, Квеннелл Чарльз Первобытные люди. Быт, религия, культура / Пер. с англ. Т.М. Шуликовой. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. <https://klex.ru/o/yj>
29. Крадин Н.Н. Вождество: современное состояние и проблема изучения // Ранние политические организации. – М.: Восточная литература, 1995. – С. 16-91.
30. Лебок Д. Доисторические времена, или Первобытная эпоха человечества. – М., 2011. <https://www.livelib.ru/book/1001149901/about->

doistoricheskie-vremena-ili-pervobytnaya-epoha-chelovechestva-dzhon-lebbok

31. Леви-Брюль Л. Первобытная мифология. Мифический мир австралийцев и папуасов. – М., 2010.
32. Леви-Брюль Л. Сверхъестественное и природа в первобытном мышлении. – М., 2010. <https://www.kph.npu.edu.ua/>
33. Леви-Стросс К. Структурная антропология. http://yanko.lib.ru/books/cultur/stross_struktur_antrop.htm
34. Любимов Л. Искусство древнего мира. – М., 1980.
35. Малиновский Б. Магия, наука и религия. – М., 1998. https://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Relig/malin/index.php
36. Марков Г. История хозяйства и материальной культуры в первобытном обществе. – М., 2010. <https://www.studmed.ru/markov-ge-istoriya-hozyaystva-i-materialnoy-kultury-v-pervobytnom-i-ranneklassovom-obschestve>
37. Мифы народов мира: Энциклопедия. В 2-х т. 2-е изд. – М., 1991. Т.1; – М., 1992. Т. 2.
38. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии. – М.: КДУ, 2011. Электронный ресурс. http://static.iea.ras.ru/books/Ethnographic_library/Marsel_Moss
39. Окладников А., Окладникова Е. Заселение Земли человеком. – М., 1984.
40. Ранние формы политической организации: от первобытности к государственности. – М., 1995.
41. Ранние формы социальной стратификации. М., 1993.
42. Сегеда С. Основы антропологии. – К., 1995.
43. Семенов Ю. Основные этапы развития первобытной экономики: соотношение глобального и регионального // Исследования по первобытной истории. – М., 1992. – С. 102-104.
44. Семенов Ю. Социальная организация отношений между полами: Возникновение и развитие // Социальная философия. Курс лекций. Учебник. – Под ред. И.А.Гобозова. – М.: 2003. – С. 209-235.
45. Токарев С. О жертвоприношениях. Электронный ресурс: <http://Annales.info/other/small/tokarev.htm>
46. Фрэзер Дж. Золотая ветвь. Исследования магии и религии. <http://yanko.lib.ru/books/sacra/fraser-1volumes-1.pdf>
47. Хрисанфова Е., Перевозчиков И. Антропология. – М., 1991.
48. Шнирельман В. Происхождение производящего хозяйства. – М., 1989.

Візуальні джерела

Документальний фільм «Історія кам'яного віку» (Ч.1 – 3). Режим доступу: <https://dok-film.net/2911-istoriya-kamennogo-veka-the-history-of-stone-age-2006.html>

Документальний фільм «Неандертальці: кінець епохи». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=TGZArF0vjM4>

Документальний фільм «Народження людства: Битва за планету Земля». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=uXIE0rM9AD0>

Викладач

Дрогобицька О.Я.